

№ 3

**Доповідна записка протоієрея П. Вишневського
Білоцерківському єпископу отцю Юрію про діяльність
Гребінківського районного об'єднання УАПЦ**

14 серпня 1928 р.

До Всечесного Отця Юрія,
Єпископа Білоцерківського
Благовісника Гребінського
району прот. П. Вишнівського.

Докладна записка.

У відповідь на Ваше, Всечесний Отче, відношення від 10 липня б. р., на № 660, маю за пошану відповісти:

До складу Гребінського Районового Об'єднання УАПЦ, входить п'ять парафій: Пінчуківська, Ксаверівська, Тростинсько-Новоселицька, Лосятинська та Ковалівська. Життя цих парафій, порівнюючи, проходить нормально. По можливості, вони виконують свої обов'язки щодо Округового Об'єднання, прислуховуються до наказів церковних керуючих органів. Священники-настоятелі цих парафій щиро стоять на ґрунті УАПЦ й поводять себе в своїх парафіях побожно й чемно.

Оглядаючи життя церкви нашої окремо кожної парафії, можу сказати, що Пінчуківська парафія живе задовольняюче. Хоча ще в с. Пінчуках мається душ 15–20 славянствующих, хоча мається селян 35 сектантів з молитовним будинком, не рахуючи безвірників, яких теж набереться немалий гурт, все таки життя церкви нашої помітно налагоджується. Улаштований церковний хор з молоді, здержує цю молодь переходити до безвірників і, навпаки, заохочує більш байдужих приходити до церкви. Дуже помічається охота молоді вступити до церковного хору. Хоча матеріально за прошлий рік причет не одержав за три місяці утримання через те, що несвоєчасно були зібрані членські внески, але морально мається цілковите задоволення... Недавно обрано новий склад Пар[афіяльної] Ц[ерковної] Ради.

Ксаверівська парафія живе теж задовольняюче. Не маючи в селі ні славянствующих, ні сектантів, життя цієї парафії дуже поліпшало, аби в ній був церковний хор... Причет матеріально забезпечується.

Тростинсько-Новоселицька парафія живе дуже кволо. В селі, що складається щось з 230 дворів, мається багато славянствующих, а українська віруюча людність в більшості теж байдужа до церкви. Парафіяльна Рада довго не погоджувалась навіть виплатити на пошті надіслані ВПЦРадою церковні книжки (Мінея та інш.)... До улаштування свого храмового свята,

що недавно відбулося (в день св. в.-м. Пантелимона), Пар[афіяльна] Ц[ерковна] Рада теж поставилася дуже недбало, не звертаючи уваги на пропозиції настоятеля парафії й благовісника улаштувати це свято якнайкраще. Моральне й матеріальне становище причета дуже тяжке й, на мою думку, священника треба перевести на іншу парафію, а цю парафію витримати на «голодовці» місяць–два і, тільки тоді другий священник може зуміє зворушити байдужість парафіян.

Лосятинська парафія приходить до нормального стану, зі слів настоятеля, що недавно мені доповідав. Фінансова справа налагоджується. Потрібно улаштувати церковний хор, що настоятель парафії думає зробити в майбутню зиму.

Ковалівська парафія живе гарно. Мається давній церковний хор, улаштований священником А. Бокозовичом. Фінансова справа й письмоводство парафії зразково ведеться, що сталося наслідками після двох завіталих до парафії з ревізією благовісника. Причет морально й матеріально задовольняється.

В Межах, навіть в осередку району, мається ще дві українських парафії — Гребінська й Саливінська.

Гребінська парафія, маючи зареєстрований статут УАПЦ, живе своїм окремим життям. Ні районному, ні округовому об'єднанню не бажає підлягати, слухаючись свого настоятеля відомого округовій церкві, а може і всій Українській Церкві, священника В. Квітківського, який запалившись манією свого «велічя», не хоче мати єднання з «сміттям» Укр. Церкви — духівництвом. Свідома віруюча людність давно стала пасивною до парафіяльного життя, яка все занепадає і занепадає... Меж іншим, як Гребінська парафія як осередкова і як найсильніша матеріально, відіграла би велику роль в житті районного об'єднання.

Рядом з Гребінською межується й Саливінська парафія, що зареєстрована по статуту ДУЦ. Справа цієї парафії налагоджена теж по вказівкам священника В. Квітківського й добре відома округі. Священик, що мешкає в цій парафії, отець М. Колюк щиро стоїть на боці УАПЦ і дуже боліє аномалією цієї парафії. Майже вся людність парафії належить до УАПЦ, крім незначного гуртка ДУЦітів, що всякими хитрощами держить в своїх руках параф. храм...

Районова Церковна Рада майже не працює і не тому, що не бажає, а тому, що будучи складена з членів, що живуть в трьох різних селах, мало має можливості зібратися для засідань, а, головне тому, що при сучасному складному церковному життю церкви, знаходить неможливим проявляти ініціативу й тому лишається пасивною, або, в кращому разі, виконавчим органом тільки. Але виконавцем всяких наказів ОкрЦР і ВПЦР саме життя

Районової Ради примушено стати Районовому Благовіснику, якому й приходиться самому відповідати за весь район. Для зв'язку з парафіями та духівництвом найбільше служить Районове село Гребінки, де по ярмарковим четвергам буває зустріч благовісника з духівництвом для одержання наказів, внесення членських внесків, обмін думками й т. ін.

А то часто буває, що благовісник з яким-небудь обіжником подорожує сам від парафії до парафії. Але в такому, більш-менш щільному зв'язковому перебувають тільки перших чотирі парафії, що ж до Ковалівської парафії, то з цією парафією приходиться мало мати зв'язок, бо вона лежить від центру с. Гребінок в 12 верст, а головне, що духівництво її мало цікавиться районовим життям й трудно його викликати для побачення. Але письменні накази й грошові внески воно виконує здебільшого акуратно...

Що ж до методів лікування ненормальностей нашої церкви, взагалі, й засобів поліпшення її морального й матеріального стану, то вона й можна було би багато де чого сказати й побажати, але ще повторю, що при сучасному складному життю церкви, ці думки й методи лишаться тільки думками й побажаннями. Але все таки хочу зазначити, що для піднесення парафіяльного життя потрібно перше всього більш кваліфіковане духівництво, яке могло би не тільки по шаблону виконувати парафіяльні треби, а й навчати й навчати, проповідувати й проповідувати... Потрібно мати дяків-дерегентів, бо без церковного хору трудно закликати до церкви молодь, що вже відірвано від неї...

Знання свого діла й бездоганне життя священно-діячів, навчання релігії, церковні хори, повернуть людність до церкви, бо безвірники вже позбулися успіху й людність помітно вертається до церкви, але треба зуміти піти їй на зустріч. Разом з цим налагодиться й моральне й матеріальне задоволення... Для округового налагодження потрібно нарешті якось позбутися впливу ДУЦітів бувших, що ще й досі проявляють себе часом... Вимагаючи від духівництва моральної чистоти, самоосвіти, щирішої праці в парафії по улаштуванню церк. бесід, церк. хорів й т. інш. Взагалі, щодо духівництва, то потрібно діяти по постанові недавно відбувавшогося округ. пленуму... Коли ж округ. керуючий орган почуває себе в чому безсилим, скликати округ. Церк. Собор, аби він дав свої вказівки й накази для непокірних осіб й поліпшення аномалій нашої церкви.

Гребінський районний благовісник прот[оієрей] *П. Вишнівський*
1928 р. 14 серпня
с. Пінчуки.

*ГДА СБ України, ф. 6, спр. 39125-ФП, арк. 33–34 зб.
Оригінал. Рукопис.*

У. А. П. Ц.
 БІЛОЦЕРКІВСЬКА
 Округова Церковна Рада
 Вересень 1 дня 1927 р.
 № 1328.
 м. Біла-Церква.

Посвідчення

Средішник цього священика
У. А. М. Ц. о. Павло Вишневецький
є дійсною благовісннх Средішнього
р. му на Білоцерківщині що підтверджує
два тринадцяти місяці відділення.

Почесний Голова ради *Григорій Білоцерківський*

Голова Ради *Довганько*

Член-Секретар *Андрій Кривоноз*

Посвідчення П. Вишневецького.
1 вересня 1927 р.